



قره قضايه

ديوان عدالت اداري

تاريخ ۶۷/۱۸

شماره ۸۴۸۵

پیوست

بسمه تعالی

مدیریت محترم کل دبیرخانه شورای نگهبان

با اهداء سلام:

بازگشت به نامه شماره ۸۶/۳۰/۲۰۹۷ مورخ ۸۶/۱/۲۰

به پیوست تصویر دادنامه شماره ۲۸۶-۲۸۷ مورخ ۸۶/۴/۲۱

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری جهت اطلاع و اقدام مقتضی

ارسال می شود.

مدیر دفتر هیات عمومی دیوان عدالت اداری

عشق آبادی

۱۳۹۷

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۸۶/۱۱/۹۸۴۳ صبح

تاریخ ثبت: ۸۶/۸/۲۴ عصر

اقدام کننده:

بِسْمِ تَعَالَى  
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا  
دادنامه

کلاس پرونده: ۸۶، ۲۳۱/۸۵

شماره دادنامه: ۲۸۶، ۲۸۷

تاریخ: ۱۳۸۶/۴/۳۱

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: آقایان ۱- رحیم قهرمانزاده اقدم ۲- موسی مولاوردیخانی.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تبصره ماده ۱۰ آیین نامه نحوه و ترتیب پذیره و اهدائی موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۰۷۸ مورخ ۶۵/۲/۲۲ هیئت وزیران.

مقدمه: شکات به شرح دادخواستها و لوائح تکمیلی تقدیمی اعلام داشته‌اند، در ماده ۱۳ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه، مصرف وجوه ماخوذه بابت پذیره و اهدائی همان موارد مقرر در وقفنامه اعلام گردیده ولی تبصره ذیل ماده ۱۰ آیین نامه نحوه و ترتیب وصول پذیره و اهدائی بر خلاف قانون مزبور و مقرر و جعل واقف در وقفنامه، مصرف پذیره را «کلیه بطون» اعلام کرده است. در رأی شماره ۳۵۶۱ مورخ ۴۲/۱۲/۲۶ هیأت عمومی دیوان عالی کشور آمده است «هرگاه یکی از نسل موجود با داشتن فرزند فوت شود فرزند او با باقیمانندگان نسل در انتفاع از مورد وقف و یا در امر تولیت و وصایت نمی‌تواند شرکت نماید و مادام که چند نفر حتی یک نفر هم از نسل مقدم باقی است، نوبت نسل بعد نخواهد رسید.» ماده ۱۳ قانون تبعیت از مقررات وقفنامه را خواه تشریک و خواه ترتیب باشد دستور داده ولی تبصره ذیل ماده ۱۰ آیین نامه منحصرأ امر بر تشریک نموده است ولو اینکه واقف ترتیب را مقرر کرده باشد. تبصره ذیل ماده ۱۰ آیین نامه مذکور ۱- با رأی وحدت رویه فوق‌الذکر مخالفت و مغایرت دارد. ۲- اصل ۲۲ قانون اساسی را نیز نقض کرده است. زیرا حسب اجماع مسلمین در موقوفات خاصه عواید، ملک طلق موقوف علیهم است. تبصره ذیل ماده ۱۰ مالکیت انحصاری نسل مقدم بر پذیره را مورد تعرض قرار داده است. ۳- با ماده ۹۵۶ قانون مدنی نیز مغایرت دارد. زیرا ماده ۹۵۶ مزبور شروع اهلیت برای دارا شدن حقوق را به تولد هر انسانی به صورت زنده، مشروط و اهلیت برای دارا شدن را با مرگ هر انسانی تمام شده و منتفی می‌داند. ولی قید موکد «کلیه بطون» در تبصره مورد بحث شامل بطنهای در گذشته نیز می‌شود یعنی اگر امروز بابت اجاره موقوفه پذیره‌ای اخذ شود، بطون سابقه نیز که هفتاد سال پیش از این مرده‌اند نسبت به سهم در آن مالک خواهند شد. ۴- با ماده ۳۰ قانون مدنی نیز مغایرت دارد. زیرا ماده ۳۰ قانون مدنی براساس قاعده تسلیط تصویب شده و می‌گوید «هر مالکی نسبت به مایملک خود حق همه گونه تصرف و انتفاع دارد» ولی تبصره ماده ۱۰ آیین نامه نحوه و ترتیب وصول پذیره و اهدائی در تقابل با این ماده است. با توجه به اینکه

ترتیب وصول پذیره و اهدائی  
رواقت برابر است  
مدیر دفتر هیئت عمومی  
دیوان عدالت اداری

بِسْمِ تَعَالَى  
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا  
دادنامه

تبصره ماده ۱۰ آیین نامه نحوه و ترتیب پذیره و اهدائی خلاف قانون و خلاف شرع می باشد ابطال تبصره مذکور مورد تقاضا است. دبیر محترم شورای نگهبان در خصوص ادعای خلاف شرع بودن تبصره ماده ۱۰ آیین نامه مورد شکایت طی نامه شماره ۸۶/۳۰/۲۰۹۷۷ مورخ ۸۶/۱/۳۰ اعلام داشته اند، موضوع ماده ۱۰ آیین نامه نحوه و ترتیب پذیره و اهدائی موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۰۷۸ مورخ ۶۵/۲/۲۲ هیأت وزیران در جلسه مورخ ۸۶/۱/۲۹ فقهای شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد، - اطلاق تبصره ماده ۱۰ در مواردی که واقف نظرش عدم اخذ پذیره بوده، خلاف موازین شرع تشخیص داده شد - اطلاق تبصره ماده ۱۰ در مواردی که واقف نظری نسبت به اخذ پذیره نداشته، خلاف موازین شرع تشخیص داده شد - اطلاق تبصره نسبت به لزوم سرمایه گذاری خلاف موازین شرع تشخیص داده شد. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور رؤسا و مستشاران و دادرسان علی البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می نماید.

رأی هیأت عمومی

به شرح نظریه شماره ۸۶/۳۰/۲۰۹۷۷ مورخ ۸۶/۱/۳۰ فقهای محترم شورای نگهبان، اطلاق تبصره ماده ۱۰ آیین نامه نحوه و ترتیب پذیره و اهدائی در مواردی که واقف نظری نسبت به اخذ پذیره نداشته و یا نظر به عدم اخذ پذیره داشته و همچنین اطلاق تبصره ماده مزبور نسبت به لزوم سرمایه گذاری خلاف موازین شرع شناخته شده است. بنابراین مستنداً به اصل ۱۷۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده یک و سایر مقررات قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۵ در باب مقررات دولتی که توسط شورای نگهبان خلاف احکام شرع شناخته می شود، حکم به ابطال تبصره ماده ۱۰ آیین نامه نحوه و ترتیب پذیره و اهدائی موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۰۷۸ مورخ ۶۵/۲/۲۲ هیأت وزیران صادر می شود. /.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضائی دیوان عدالت اداری

مقدسید فرد

